

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 17. dec. 2017

Kirkedag: 3.s.i Adv/B

Tekst: Es 40,1-8; 2 Kor 4,5-10; Luk 1,67-80

Salmer:

SK: 87 * 80 * 733 * 89 * 77,3 * 91

LL: 87 * 78 * 70 * 123

Der er en uge til juleaften. Og det er nok de færreste, der i den kommende uge har tid til at gå på museum. Der er så meget andet, der trænger sig lidt mere på hos de fleste af os. Ting, som skal gøres, så vi også kan få den jul, vi plejer, vi drømmer om og håber på at få. Det skal i hvert tilfælde ikke være min skyld, at det ikke blev jul i år. Og det bliver ikke jul, hvis ikke alt er som det plejer.

Men så er det jo godt, at vi har gudstjenesterne. Her kan vi gå på museum og glædes over gamle dage. Det slog mig for øvrigt forleden dag, jeg sad og så julekalenderne i TV. Både DR's julekalender, Snefald, og TV2's, Tinkas Juleeventyr, forgår i gamle dage. Selv om Tinka er på besøg i nutiden og stifter bekendtskab med ipads og mobiltelefoner m.m., så er det en nutid i en idyllisk, stråtækt bindingsværks gård ude på landet, hvor der også er plads til en lille øffert. Hendes egen tid, hjemme i nisselandet, er som at besøge et arbejdende frilandsmuseum eller vikingelandsby. Selma oplever i DR's julekalender, der foregår i Norge og i Julemandens hjem, Snefald, at dér er tiden også gået i stå i fordums tid, lige bortset fra julemandens magiske evner og hans mekaniske kane-simulator. Selmas egen verden, nutidens Norge, er fremstillet stort set farveløs, firkantet og klinisk.

Hvorfor fremstiller vi altid ”den rigtige jul” i gamle dages klædedragt? Har vor egen tid ikke noget at byde på i den retning? Er det mere jul under stråtag og bindingsværk og med halm i træskoene end under et ståltag, bag termoruder og en VW i carporten? Hvis julen kun kan være ”rigtig” i forhistoriens klædedragt, så er det ikke tiden, der er problemet, men de mennesker, der i denne tid skal holde jul.

Der er også mange af os, der synes, at rigtig jul, det er hvid jul. Dét er også hyggeligt og giver en helt særlig stemning. Men i så fald er der rigtig mange steder på jorden, det aldrig bliver rigtig jul.

Mit ærinde er, at jeg tror, vi skal passe på, at den ydre jul, klædedragten, ikke kommer til også at præge indholdet. De to julekalendere i TV er indtil nu totalt rensset for alt kristeligt juleri. Det tætteste vi endnu er kommet på det kristne ved julen er et lille luciaoptog i den idylliske gård på landet.

Idyl, landlig romantik, vi søger tilbage til tidligere oplevelser og erindringer, som for mange af os altså bliver til vore bedsteforældres erindringer og tider, og dermed lidt museale. Sker det også med bibelteksterne, vi hører her i adventstiden?

Adventstidens bibeltekster har rødder i en meget fremmed kultur og har flere tusind år på bagen, inden de lyder her hos os. Og deres budskaber rækker endnu længere bagud end skrifternes egen tid. Teksterne rækker langt tilbage i tiden til løfter, hvori Gud åbenbarer sin vilje og hensigt. Guds vilje har rod i Gud selv og har således sin begyndelse i begyndelsen. Guds hensigter har også rod i Gud selv, men rækker langt, langt ud i fremtiden, meget længere end vi kan forstå, og meget længere ud i tiden, end vi tror, da vi jo altid tror, at Guds fremtid ligger rigtig langt ude. Guds hensigt rækker ud over

tiden og ind i evigheden. Evigheden er Guds og tiden er vores. Og hvornår vores ophører, og vi kun har Guds evighed at være i, kan vi ikke vide, og vi kan ikke vide, om det sker i dag eller om lige så mange år, der har været tid. Kun en ting kan vi være sikre på: det sker. Guds hensigt sker, som alt andet ER sket, som Gud har haft til hensigt i tiden.

Som f.eks. Jesu fødsel, liv, død og opstandelse. Således har stort set alle bibelteksterne her i adventstiden, nogle mere end andre, som indhold, den fjerne fortid, en meget fjern fremtid, og enkelte historiske og konkrete begivenheder i tiden. Det er adventstidens tre dimensioner: fortid, nutid og fremtid.

Men adventstiden har også en fjerde dimension. En fjerde dimension, hvor de første tre går op i en højere enhed og giver nutidig mening for det enkelte menneske, og giver dén mening, at vi som de enkelte mennesker, pludselig opdager og oplever, at i den mening ophæves tidsbegrebet og skellet mellem tid og evighed. Her ophæves forskellen mellem det himmelske og det jordiske, og vi kan opleve, at det hele er nutidigt, virkeligt og gældende for mig, for hver enkelt af os. Det hele ER nu!

Gudstjenesten og dens tekster er ikke museum om gamle dages klædedragt og indhold til den gamle jul. Adventstidens gudstjenester, med dens gamle bibeltekster er ikke museale vidnesbyrd om, hvordan den romantiske og idylliske jul på landet var. Det er tiden til fordybelse, deraf også den violette farve i kirkeåret, fordybelse og forventning om, at når Guds evighed er vor virkelighed, så ER fortid og fremtid ikke længere. Håb er opfyldt, længsler er stillet, lidelser er lindret, tårer er tørret af. Så er der saligt! Evighed og salighed. Så er vi i Guds, frelst af solopgangen fra det høje, der har ledt vore fødder ind på fredens vej, som Zakarias siger det i dagens evangelium.

Vi skal passe på, at den gamle, ydre juls klædedragt, ikke også blot bliver en beretning om den indre jul i gamle dage.

Adventstid og jul er nutidsbegivenheder for nutidens mennesker, og det i evighedens betydning og perspektiv. Det er en stund, hvor vi kan rykke os bort fra TV-Avisen og de evindelige diskussioner om flygtninge, finanslov, skattelettelser, tilbud på skønhedsprodukter og Schousens hårde hvidevarer, slippe bekymringerne om julegaver og julestege, finde forventningens glæde frem, også forventningen til det nære, men i lyset af, at Guds livsperspektiver og –hensigter for os er så langt større og herligere end selv den saftigste julekalkun. Tydeliggjort for os i Zakarias' udtryk i dagens evangelium: ”Solopgangen fra det høje”.

Jeg oplever sjældent solopgang. Dog mere om vinteren end om sommeren. Ser jeg solopgang om sommeren, er det som regel, fordi jeg endnu ikke er gået i seng. Men jeg har åbenbart oplevet flere solopgange end Zakarias. For jeg har set, at solopgangen sker fra det lave. Det er aldrig sket, at solen er stået op i det høje. Den er højt på himlen, når jeg ser den; men det er som sagt noget andet.

Solopgangen fra det høje. Det er et fantastisk udtryk. Sig det for Jer selv. Solopgangen fra det høje. Nu kan jeg selvfølgelig kun tale for mig selv. Men udtrykket får en til at løfte blikket. Det fanger mig, og får mig til at løfte blikket. Jeg har læst det udtryk så mange gange, hørt det sagt så mange gange, og hver gang har det fået mig til at løfte blikket. Det er – mig bevidst – første gang i alle mine leveår, at jeg i år bliver opmærksom på, at der er noget galt med solopgangens retning i Zakarias' udtryk. Og det er der så ikke. Og jeg tror, det er derfor, at blikket automatisk løftes.

Solopgangen fra det høje. Solopgangen. Det er den nye dag. Det er den nye begyndelse. Det er også fortsættelsen af i går. Men det er på ny. Solopgangen fra det høje.

Jakob Knudsen skriver i sin helt fantastiske livssalme, Se, nu stiger solen af havets skød (DDS 754), i vers 5:

Lysvæld bag ved lysvæld i himlen ind,
did, hvorfra den kommer nu, morgnens vind,
ret som om det ånded af lyset ud –
o du milde Fader, min skaber, Gud!

Han ser i solen et væld af lys bag lys bag lys bag lys. Morgenens lys er det lys, som blev tændt, som det første lys, som blev talt af Gud, og skabte *liv*, hvor alt var øde. Ud af det lys ånder morgenens vind, som Guds Ånd svævede over vandene, og Gud blæste sin livsånde i mennesket og gjorde det levende.

Jakob Knudsen ser i solopgangen af havets skød, en hilsen og et Godmorgen fra Skaberen og livgiveren, og som solens varme fylder hans krop, fyldes hans ånd af Guds livgivende ånde. Nattens mørke krænges til side, en ny skabelse, ny begyndelse. I solopgangen fra det høje.

Solopgangen fra det høje er den nye begyndelse. Deri og dermed besøger og forløser Gud Herren sit folk til en ny begyndelse i himmelsk perspektiv. Han, som blev født i det lave, kom fra det høje. Han er den nye begyndelse og befrielse. Som en skabelsens morgen i Faderens, en påskemorgen i Sønnens og en pinsemorgen i Helligåndens navn. En solopgang fra det høje.

Dagene kortes og nætterne længes i adventstiden. Og måske overvinder tidens bekymringer evighedens glæder. Vi længes i mere end en forstand, og vi har grund til at længes mod solopgangs-timen,
for Herren har svoret
at komme i Ordet
med styrke, med almagt i ånden til stede,
han nærer vort håb, *han* bærer vor glæde.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen